04/07/2021

# Διεθνές Συνέδριο για τον Άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά

/ Ιερές Μονές

**Την Παρασκευή 2 Ιουλίου το απόγευμα στην Ιερά Μονή Θεοτόκου Καλλίπετρας στη Βέροια, ξεκίνησαν οι εργασίες του «Διεθνούς Ερευνητικού Συνεδρίου για τη Φιλοσοφία και τη Θεολογία του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά».**

Κατά την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου χαιρετισμό απηύθυναν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμπανίας κ. Παντελεήμων, ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Margveti και Ubisa κ. Μελχισεδέκ από το Πατριαρχείο Γεωργίας και ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Θεοτόκου Καλλίπετρας Αρχιμ. Παλαμάς Κυριλλίδης.

Το συνέδριο πραγματοποιείται με την οργανωτική ευθύνη του Δρ. κ. Κωνσταντίνου Αθανασόπουλου (Open University UK), ενώ συμμετέχουν καθηγητές και φοιτητές πανεπιστημίου από διάφορες ειδικότητες και από διάφορες χώρες, ενώ οι εργασίες του συνεδρίου διεξάγονται στην αγγλική γλώσσα.

**Στο τέλος ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων απένειμε το χρυσό μετάλλιο του Αργυρού Ιωβηλαίου των Παυλείων στον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Margveti και Ubisa κ. Μελχισεδέκ, ο οποίος συμμετέχει στις εργασίες του συνεδρίου καθώς και στον Δρ. κ. Κωνσταντίνο Αθανασόπουλου (Open University UK), υπό την οργανωτική ευθύνη του οποίου πραγματοποιείται το συνέδριο, ενώ δεν παρέλειψε να ευχαριστήσει όλους τους συμμετέχοντες και να μοιράσει σε όλους ένα μικρό ενθύμιο από την επίσκεψη τους στην Αποστολική Μητρόπολη της Βεροίας.**

**Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας κ. Παντελεήμων κατά την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου ανέφερε μεταξύ άλλων:**

Μέ χαρά σᾶς καλωσορίζω καί φέτος στό Συνέδριο πού ὀργανώ-νει γιά μία ἀκόμη φορά ἡ Ἱερά Μονή Θεοτόκου Καλλίπετρας πρός τιμήν τοῦ μεγάλου Πατρός τῆς

Ἐκκλησίας μας, τοῦ μεγάλου θεο-λόγου καί διδασκάλου τοῦ ἀκτί-στου φωτός, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἀρχιεπισκόπου Θεσ-σαλονίκης, τοῦ θαυματουργοῦ, ἡ ἱερά καί προσευχητική παρουσία τοῦ ὁποίου εἶναι πάντοτε ζωντανή στόν τόπο αὐτό, ὅπου καί ὁ ἴδιος ἐγκαταβίωσε, ἀσκήθηκε, προσευ-χή-θηκε καί ἀξιώθηκε τῆς ἐλλάμ-ψεως τοῦ ἀκτίστου φωτός.

Ἄσκηση, προσευχή, κάθαρση εἶναι τρία ἀλληλένδετα συστατικά τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, τά ὁποῖα ὁδηγοῦν τόν πιστό στή βαθμιαία, μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ, ἀποκατά-σταση τῆς φθαρείσας ἀπό τήν ἁμαρ-τία ἀνθρωπίνης φύσεως. Εἶναι τά μέσα, τά ὁποῖα ἀφαιροῦν ὅ,τι γήινο, κοσμικό καί ἐφάμαρτο ἔχει ἀμαυρώσει τήν ψυχή καί ἀποκαλύπτουν τό δοθέν ὑπό τοῦ Θεοῦ κάλλος. Εἶναι οἱ βαθμίδες ἐκεῖνες, οἱ ὁποῖες ὁδηγοῦν τόν χοϊ-κό ἄνθρωπο «εἰς ὄρος ὑψη-λόν», ὅπως τούς μαθητές τοῦ Κυρίου μας εἰς τό ὄρος τῆς Μετα-μορφώσεως, καί τοῦ ἐπιτρέπουν νά δεῖ, ὅσον δυνατόν ἀνθρώποις, τό θεῖο κάλλος, ὥστε νά αἰσθά-νεται τήν ψυχή του «καιομένη» καί νά ἐπαναλαμβάνει τούς λό-γους τοῦ ἱεροῦ ὑμνογράφου, «δί-δου ἡμῖν ἐκτυπώτερον σοῦ μετα-σχεῖν ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ ἡμέρᾳ τῆς βασιλείας σου».

Τά τρία αὐτά στοιχεῖα κυριαρ-χοῦν ὄχι μόνο στήν ἀγγελομίμητο βιοτή τοῦ ἐν ἁγίοις πατρός ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ἀλλά δια-τρέχουν ἀπό ἄκρου εἰς ἄκρον τό συγγραφικό του ἔργο, διά τοῦ ὁποίου προσπαθεῖ νά καθοδηγήσει τούς ἀναγνῶστες του στή διπλῆ πορεία πού προανέφερα, αὐτῆς τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ κάλλους τῆς θείας εἰκόνος στήν ψυχή καί τήν ὕπαρξη τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά καί αὐτῆς τῆς θέας τοῦ θείου κάλλους, ἔστω καί «ἐν ἐσόπτρῳ καί ἐν αἰνίγματι».

Αὐτό τό ἀσύγκριτο πνευματικό κάλ-λος πού παρουσιάζεται μέσα ἀπό τά ἔργα τῶν ἱερῶν νηπτικῶν πατέρων καί τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ὁδήγησε καί τόν ἅγιο Νικόδημο τόν Ἁγιορείτη καί τόν ἅγιο Μακάριο Νοταρᾶ νά ὀνομά-σουν τήν πολύτομη συλλογή, τήν ὁποία κατήρτισαν ἐπιλέγοντας κάποια ἀπό αὐτά, «Φιλοκαλία».

Ὁ μελετητής ὅμως τῶν ἔργων τοῦ ἁγίου Γρηγορίου διαπιστώνει σέ ὅλα τά ἔργα του τή διαρκῆ ἀνα-ζήτηση τοῦ κάλλους, ὄχι βεβαίως τοῦ φθειρομένου καί ματαίου κο-σμικοῦ κάλλους, ἀλλά αὐτοῦ πού συνδέεται μέ τόν Θεό καί ἀποτελεῖ δωρεά τῆς θείας Χάριτος. Καί αὐτό τό διακρίνει κανείς τόσο στά φιλο-σοφικά ὅσο καί στά θεολογικά του ἔργα, τό διακρίνει στίς ἐπιστολές καί στίς πραγματεῖες του, στίς ὁμιλίες τῶν Κυριακῶν, πού ἐκφω-νεῖ ὁ ἅγιος στή Θεσσαλονίκη, καί στά ἁγιολογικά του ἔργα. Διότι ἡ κεκαθαρμένη ψυχή του ἔχει ἐμπει-ρία τοῦ θείου κάλλους, τό ὁποῖο ἀφήνει τό ἀποτύπωμά του στά ἔργα του.

Σέ μία ἐποχή, κατά τήν ὁποία ἡ ταχύτητα μέ τήν ὁποία κινεῖται ὁ ἄνθρωπος καί ἐξελίσσεται ὁ κό-σμος· σέ μία ἐποχή κατά τήν ὁποία ἡ πλεονάζουσα στόν κόσμο

ἁμαρ-τία συσκιάζει τό θεῖο κάλλος καί περιορίζει τίς δυνατότητές μας νά τό διακρίνουμε, εἶναι περισσότερο ἀναγκαῖο ἀπό ποτέ νά στραφοῦμε ὅλοι πρός αὐτό τό κάλλος μελε-τώντας περισσότερο τά ἔργα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ. Εἶναι ὅμως καί περισσότερο ἀνα-γκαῖο ἀπό κάθε ἄλλη φορά νά ἀκολουθήσουμε τόν δρόμο πού μᾶς ὑποδεικνύει μέσα ἀπό τά συγ-γράμματά του ὁ ἱερός πατήρ, γιά νά φθάσουμε στό κάλλος, αὐτό πού ὑπάρχει μέσα μας καί αὐτό πού μᾶς χαρίζει ὁ Θεός διά τῆς ἀγάπης καί τῆς χάριτός του.

Μέ αὐτές τίς ταπεινές σκέψεις σᾶς καλωσορίζω ὅλους, καί ἰδιαι-τέ-ρως τούς ἐκλεκτούς ὁμιλητές, μέ πολλή χαρά στήν Ἱερά Μητρό-πολή μας καί συγχαίρω ἀπό καρ-δί-ας τόν καθηγητή κ. Κωνσταντίνο Ἀθανασό-που-λο, ὁ ὁποῖος ἐρ-γά-σθη-κε ἄοκνα καί μέ πολύ ζῆλο γιά τή διορ-γά-νω-ση τοῦ Διεθνοῦς αὐ-τοῦ Συνε-δρίου πρός τιμήν τοῦ ἁγίου Γρη-γορίου τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ ἀσκή-σαντος καί ἐν τῇ Σκήτῃ τῆς Βε-ροί-ας, ἀλλά καί τόν πανο-σιο-λο-γιώ-τα-το καθηγούμενο τῆς Ἱε-ρᾶς Μονῆς Θεοτόκου Καλλί-πε-τρας, π. Παλα-μᾶ, ὁ ὁποῖος φιλο-ξε-νεῖ στούς χώ-ρους τῆς Ἱερᾶς Μο-νῆς τό Συνέ-δριο, καί εὔχομαι ἐπι-τυχία στίς ἐργασίες σας καί ἡ χάρη τοῦ μεγά-λου Πατρός τῆς Ἐκκλη-σίας μας, τοῦ ἁγίου Γρη-γορίου τοῦ Παλαμᾶ, νά σᾶς κα-θο-δηγεῖ πρός τό ἀληθινό κάλλος, δηλαδή πρός τόν Θεό.

**Ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Θεοτόκου Καλλίπετρας Αρχιμ. Παλαμάς Κυριλλίδης κατά την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου ανέφερε μεταξύ άλλων:**

Σας καλοσορίζουμε στην Ιερά Μονή Θεοτόκου Καλλίπετρας, στη γεωγραφική θέση όπου πραγματοποιήθηκαν όλα όσα διαβάζουμε στα κείμενα για τη ζωή των αγίων ασκητών και το πως κατάφεραν να φθάσουν στο υπερβατικό και το θείο.

Οι Άγιοι ασκητές ξεκίνησαν τη ζωή τους μέσα στον κόσμο και είχαν τις ίδιες ευκαιρίες με εμάς για να γίνουν επιφανείς άνθρωποι του πολιτισμού. Όμως επέλεξαν με την απόλυτη θέλησή τους το δρόμο της άσκησης, το δρόμο της κακοπάθειας, το δρόμο της προσωπικής τους εκμηδένισης.

Οι σύγχρονοι κοσμικοί ερευνητές, ίσως όσοι ασχολούνται με την επιστημονική ψυχολογία, θα μπορούσαν να τους κατατάξουν στις κατηγορίες των ανθρώπων που έχουν ψυχολογικά προβλήματα, ίσως κι ότι είχαν κατάθλιψη. Για όσους δε σκέφτονται ορθόδοξα, είναι αλήθεια ότι η επιλογές αυτές είναι πάρα πολύ ακατανόητες.

Ακόμα και σήμερα, όταν ένας νέος αφήνει τις ασχολίες του για να οδηγηθεί σε ένα μοναστήρι, οι περισσότεροι δε μπορούν να καταλάβουν γιατί το κάνει. Γιατί να αφήσει τις ηδονές του κόσμου και να επιλέξει τον εγκλεισμό, την ακύρωση των επιθυμιών του, εκμηδένιση των δικών του σκέψεων.

Ο μοναχός αφήνει τον κόσμο πίσω του και δεν ανησυχεί για την προσωπική του υγεία ούτε γίνεται υστερικός με τις φοβίες για θανατηφόρους ιούς. Φοβάται περισσότερο τη στέρηση της προσωπικής του ελευθερίας από όσους χειραγωγούν το λαό, για να λατρεύει το Θεό όπως πρέπει.

Για όσους γνωρίζουν, αυτή είναι η αληθινή φιλοσοφία. Ο μοναχός έχει βρει το μοναδικό δρόμο για να φθάσει το Θεό. Δυστυχώς δεν υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί δρόμοι για να φθάσει κανείς την αλήθεια, όπως μερικοί ισχυρίζονται. Υπάρχει μόνον ένας δρόμος... ο Ορθόδοξος δρόμος. Αυτός είναι ο μόνος δρόμος για να αδειάσει ο εσωτερικός εαυτός μας από όλες τις αρνητικές πληροφορίες που συσσωρεύτηκαν από τη γέννησή μας, μέσα στο υποσυνείδητό μας.

Κι επειδή στην ψυχή μας δεν αρέσει να υπάρχει κενό, τρέχει αμέσως και καταλαμβάνει την κενή θέση, ο ίδιος ο Θεός. Γεμίζει τον εσωτερικό κόσμο μας, και σύμφωνα με την πρακτική εμπειρία ο άνθρωπος πλέον είναι σε κατάσταση Χάριτος, δηλαδή γαλήνιος, ήρεμος και ευτυχισμένος ακόμα κι αν δεν έχει να φάει, ακόμα κι αν το σώμα του κρυώνει ή βασανίζεται.

Είναι πολύ σημαντικό να περιγράφουμε μια εγχείριση μέσα σε ένα δωμάτιο χειρουργείου. Γι αυτό κι είναι πολύ επιτυχημένη η επιλογή του τόπου για τη διοργάνωση του συνεδρίου. Γι αυτό και η δική μας Μονή, δίνει άπλετα και δωρεάν

τη φιλοξενία της, στα φτωχά μέτρα που μπορεί για να αντιληφθεί κανείς τα λεπτομέρειες όσων περιέγραψαν οι άγιοι, και κυρίως ο κορυφαίος Άγιος Γρηγόριος Παλαμας για αυτή τη ζωή.

Αυτή η αληθινή φιλοσοφία έγινε διδαχή και για όλο το λαό του Θεού, ακόμα και γι αυτούς που δεν έγιναν μοναχοί. Ένα σπουδαίο γεγονός που συνέβη εδώ στην κοιλάδα του ποταμού Αλιάκμονα μας περιγράφει ότι μια μέρα που ο Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς βγήκε από τη σπηλιά του και συνομιλούσε με άλλους μοναχούς, βρέθηκε να διαφωνεί έντονα με έναν άγιο μοναχό, τον Ιωβ. Ο Άγιος Γρηγόριος τότε ήταν μόλις 30 ετών, ενώ ο Ιώβ ήταν ηλικιωμένος. Η διαφωνία τους ήταν για το πόσο μπορούν να προσεύχονται όσοι δεν έγιναν μοναχοί.

Για τον Ιώβ, ένας άνθρωπος που ζει μέσα στον κόσμο δε μπορεί να προσεύχεται συνέχεια. Νόμιζε ότι μόνον ένας μοναχός μπορεί να το κάνει αυτό. Ο Γρηγόριος όμως είχε εμπειρία από την οικογένειά του. Ο πατέρας του Κωνσταντίνος ήταν σύμβουλος του Αυτοκράτορα της Κωνσταντινούπολης. Ακόμα και κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων με το βασιλιά, ο Κωνσταντίνος προσεύχονταν ασταμάτητα και πολλές φορές έβγαινε από το σώμα του... όταν συνέρχονταν απαντούσε στο Βασιλιά με όσα ο Θεός του είχε αποκαλύψει... Έχοντας αυτή την εμπειρία από το σπίτι του ο Παλαμάς, επέμενε ότι ακόμα και οι απλοί πολίτες μπορούν να προσεύχονται συνέχεια και να ανεβαίνουν τα πνευματικά σκαλοπάτια.

Ο Ιώβ δεν πίστεψε. Όταν γύρισε στο κελί του, και κλείστηκε μέσα, του εμφανίστηκε άγγελος και τον μάλωσε που δεν δέχθηκε τη διδασκαλία του Παλαμά. Φυσικά όλοι μπορούν να προσεύχονται ασταμάτητα... όπου κι αν είναι. Ότι κι αν κάνουν... Τότε ο μοναχός Ιώβ έτρεξε στο κελί που ζούσε ο Παλαμάς και του ζήτησε συγνώμη.

Από βάθους καρδίας σας ευχαριστώ για την παρουσία σας εδώ στην Ιερά αυτή Μονή, για την οποία θα έχουμε χρόνο να αναφέρουμε περισσότερες ιστορικές πληροφορίες. Σας καλωσορίζουμε και με μεγάλο ενδιαφέρον περιμένουμε να ακούσουμε τις σοφές προσεγγίσεις των ομιλητών του συνεδρίου. Σας ευχαριστώ.

© Kosmas Karagiannis IMBNK